

L'hort al balcó (1/6)

L'agricultura ecològica domèstica prescindeix de substàncies químiques per obtenir aliments més saludables per l'organisme

MARINA ANTÚNEZ

El fet d'instal·lar un hortet en un context urbà no és només una qüestió de modes. Aporta, sobretot, beneficis per a la persona. Tot i que l'hort urbà no pot ser concebut com una extensió de terreny que sovint observem a les zones rurals, el fet és que adaptar un hort a la ciutat ens ajuda a millorar el coneixement del medi natural. Hem de tenir en compte que un hort és un ecosistema on és possible aprendre gran part dels continguts de les ciències naturals.

Un hort urbà és un petit espai que permet experimentar, provocar canvis, registrar vivències i estudiar les interaccions entre els fenòmens físics i els éssers vius. A més, l'hort ens ofereix l'oportunitat de fer una activitat per gaudir de la natura i aprendre a tenir-ne cura.

És notable l'interès i curiositat que ha despertat en les últimes dècades el fet de construir un hort en un entorn urbà. Cada dia són més les persones que perden la por i es llancen a organitzar casa seva per poder cultivar les seves pròpies hortalisses. Si, a més, intentem fer-ho d'una manera sostenible i respectant el medi ambient, els resultats seran indiscutiblement satisfactoris.

L'objectiu de la sèrie d'articles que a partir d'avui publiquem sobre l'agricultura ecològica domèstica és el d'animar totes aquelles persones que, amb només una mica d'esforç, estiguin disposades a iniciar-se en aquest univers natural sorprenent. A l'hort urbà podrem cultivar-hi tot tipus de verdures: enciams, tomàquets, pebrots, albergínies, cebes, alls, raves, cols, espínacs, pastanagues i moltes altres hortalisses que anirem descobrint al llarg d'aquests diferents capítols a *L'hort al balcó*.

Si després de rumiar-vos-ho ja heu pres la decisió i voleu cultivar hortalisses en torretes i jardineres al balcó de casa o a la vostra terrassa, caldrà que intentem resoldre alguns dubtes. La nostra

pretensió és donar-vos eines perquè sigueu capaços i capaces de plantar, veure créixer, collir i menjar-vos les vostres pròpies verdures. I no oblideu que el que apreneu ara ja no ho oblidareu mai més!

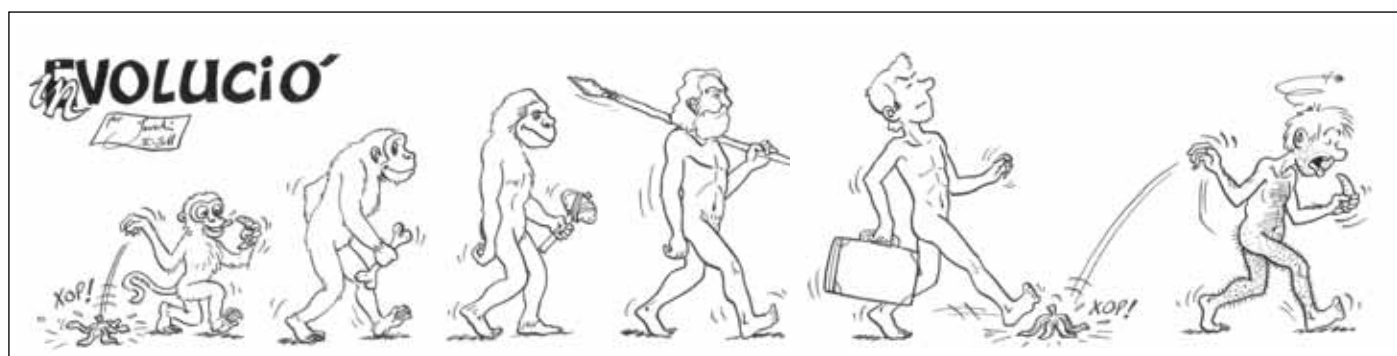
Què és l'agricultura ecològica? Hem de tenir en compte que l'agricultura que volem fomentar és ecològica. És un tipus d'agricultura que prescindeix de la utilització de substàncies químiques —com pesticides o fertilitzants— per obtenir aliments naturals. Els beneficis que aporten els productes ecològics són molts i demostrats: són aliments més saludables per al nostre organisme, perquè contenen un major nombre de vitamines i oligoelements. I, sobretot, els aliments ecològics són coherents amb el nostre planeta, cada vegada més infectat de productes químics i pesticides. L'agricultura ecològica ens permet, d'alguna manera, retornar al passat i recuperar aquella forma de cultivar dels nostres avis i incorporar, a més, les noves tècniques i coneixements adquirits en els últims anys.

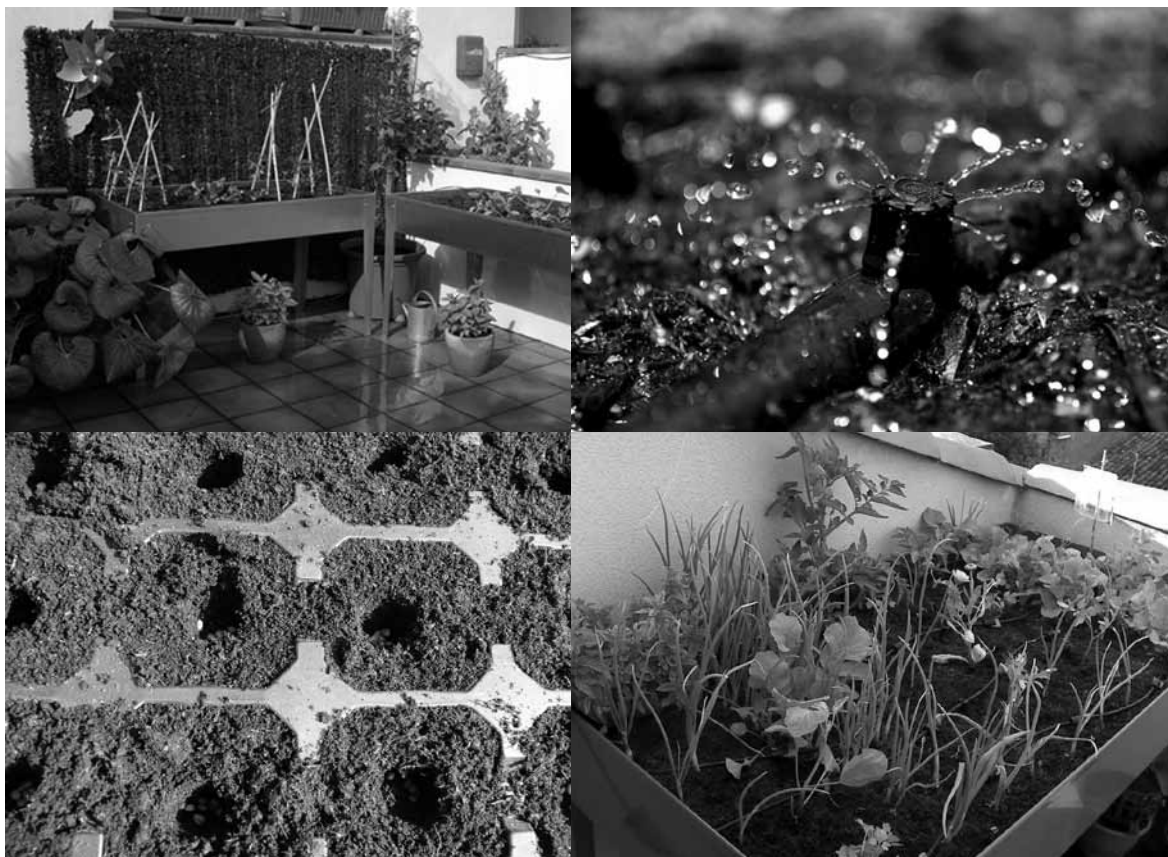
Associació de cultius. Un hort urbà és petit i cal aprofitar-ne cada centímetre quadrat per treure'n el màxim rendiment. La producció a l'hort urbà serà una barreja de cultius (policultiu). Dues plantes iguals tenen arrels igual de profundes, busquen els mateixos nutrients i competeixen per l'ombra. En canvi, si dues plantes són diferents la competència entre elles pot ser menor. Aquest és l'avantatge de l'hort urbà, ja que cultivem pocs individus de cada espècie i, per tant, minimitzem el risc de competència.

A tot això cal afegir que en un policultiu les malalties no es transmeten tan ràpidament, ja que els diferents tipus de verdures són sensibles a diferents malalties. Dificilment ens quedarem sense collita per culpa d'una plaga si cultivem molta diversitat de plantes. No s'encomanaran les malalties perquè les hortalisses són propenses a plagues diferents segons la seva naturalesa.

La sembra. Sembrar és el primer pas important que cal fer al nostre hort. Hi ha dues formes bàsiques: la sembra directa a l'hort o la sembra en contenidors petits (alvèols) per després trasplantar-los a l'hort. S'aconseja que verdures com el rave, la pastanaga o el nap es plantin directament. En canvi, l'enciam,

TIRA CÒMICA - JORDI CLAPÉS

D'esquerra a dreta i de dalt a baix: Un exemple d'un hort urbà - Sortidor en el sistema de reg per goteig - Sembrada de llavors en alvèols - Taula de cultiu a l'ombra

la ceba o el tomàquet es poden trasplantar un cop tinguem el planter. En aquest cas, cal vigilar molt bé que hi hagi una humitat constant però no excessiva i una bona temperatura per afavorir la germinació a l'interior dels alvèols.

Un dels dubtes que sorgeix és a quina profunditat hem de posar la llavor. Una norma que funciona bastant bé és que la profunditat de la sembra ha de tenir relació amb la mida de la llavor. Normalment, la sembra es fa a una profunditat d'entre una i tres vegades el diàmetre de la llavor.

El reg. Com hem de regar? El reg és possiblement la clau per a l'èxit del nostre petit hortet. Com que les plantes tenen poca profunditat de substrat, l'aigua s'esgota amb facilitat. Gràcies al sistema de reg per gota a gota i al programador de reg podem regar amb precisió. Primerament, s'ha d'ajustar la quantitat d'aigua del reg i això es fa programant el temps que ha de durar aquest reg. També es pot tancar una mica l'aixeta per aconseguir menys quantitat d'aigua, tot i que els programadors moderns ja tenen sistemes eficaços per controlar la quantitat i la pressió de l'aigua de l'aixeta. Sabrem que el reg ha finalitzat quan comença a sortir aigua per sota de la taula o jardineria. Normalment, això passa després d'uns 30 segons de reg.

Cada quant hem de regar? Depèn de l'època de l'any i de la quantitat de plantes que tinguem. Com a referència, podem tocar el substrat per comprovar si està sec o humit. Si observem que les plantes es marceixen vol dir que hem esperat massa.

Segurament no es moriran per manca d'aigua però no creixeran tant i la collita serà menor. A l'estiu caldrà regar dues o tres vegades al dia, si fa molta calor.

La llum

No totes les hortalisses ens reclamen la mateixa quantitat de llum. Alhora, l'exposició al sol també varia segons la planta. A la terrassa o al balcó procurarem situar-hi els testos, les jardineres i les taules de cultiu segons el sol que hi hagi. Si cal, podem col·locar accessoris com para-sols o taulons de fusta per generar ombra parcial. Per tenir una idea de la quantitat de llum que necessita cada vegetal, us adjuntem la referència següent:

Sol: All, bròquil, carbassó, carxofa, ceba, cogombre, maduixa, mongeta, meló, pastanaga, pebrot, síndria, tomàquet, albergínia, julivert, fonoll, espígol, romaní, sàlvia, alfàbrega, marduix.

Ombra parcial: Escarola, pèsols, faves, patates, porros, melissa, orenga, menta

Ombra: Bleda, api, col, col de Brussel·les, coliflor, espinacs, enciam, nap, porro, rave.

Ara ja tenim clar per on hem de començar, però a *L'hort al balcó* continuarem ajudant-vos. Al proper número de *Quadern* us explicarem quines són les eines, el tipus de terra i els altres utensilis que ens calen a l'hora d'arrencar un hort urbà. Fins aleshores!